

اصول اساسی

جمهوری دموکراتیک افغانستان

www.rahparcham1.org

اصول اساسی

جمهوری دموکراتیک افغانستان

مصوب شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان

۲۵ حمل سال ۱۳۵۹

www.rahparcham1.org

شناسنامه کتاب

عنوان: اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان

تایپ وآماده سازی دیجیتال: محمد قاسم آسمایی

ناشر: صفحهٔ انترنیتی راه پرچم

تاریخ بازنشر: ماه فبروری ۲۰۱۸

www.rahparcham1.org

اعلامیه تاریخی شورای انقلابی جمهوری دموکراتیك افغانستان

مبنی بر تصویب و اعلام

اصول اساسی جمهوری دموکراتیك افغانستان

۲۵ حمل ۱۳۵۹

شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغا نستان

- به نمایندگی از تمام مردم مسلمان زحمتکش افغا نستان.

- به اساس اراده واقعی ومنافع کارگران، دهقانان، کسبه کاران، کو چیان، روشنفکران وسایر زحمتکشان وکلیه نیروهای دموکراتیک ووطن پرست تمام ملیت ها اقوام و قبایل کشور.

- با احترام عمیق ورعایت جدی به عنعنات تاریخی، ملی، فرهنگی ودینی مردم شرافتمند افغانستان.

- با پیروی قاطعانه از دین مبین اسلام .

- با احترام به اعلامیه جهانی حقوق بشر.

- با پیروی از سیاست صلح جویانه، دوستی وهمکاری با تمام خلق های منطقه وجهان.

به منظور دفاع از استقلال ملی وحاکمیت ملی، تمامیت ارضی ونظام مردمی جمهوری دموکراتیک افغانستان.

به منظور تحکیم وحدت وبرادری واتحاد خلقها وتمام ملیت ها، اقوام وقبایل ساکن در وطن واحد مان افغانستان.

بمنظور انکشاف پیروزمند انقلاب ملی دموکراتیک ثور وتحقق اهداف وآرمان های آن مبنی بر ایجاد جامعه نوین صلح وکار، آزادی وعدالت برادری وبرابری، دموکراسی وترقی، اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان را تصویب، نشر وانفاذ آنرا از تاریخ اول ثور ۱۳۵۹ اعلام میدارد.

http://rahparcham1.org

بسم الله الر حمن الرحیم

اصول اساسی جمهوری دموکراتیك افغانستان

فهرست:

فصل اول: اساسات نظام اجتماعی، سیاسی واقتصادی
فصل دوم: حقوق اساسی ومکلفیت های اتباع
فصل سوم: لویه جرگه (شورای عالی)، جمهوری دموکراتیک افغانستان.
فصل چهارم: شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان.
فصل پنجم: شورای وزیران جمهوری دموکراتیک افغانستان
فصل ششم: ارگانهای محلی قدرت دولت واداره
فصل هفتم: نظام قضایی وفعالیت های محاکم
هشتم: څارنوالی
نهم: نشان، بیرق، پایتخت
فصل دهم: احکام نهایی

http://rahparcham1.org

اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان

انقلاب ثور ۱۳۵۷ که در ٦جدی ۱۳۵۸ وارد مرحله نوین خود در تاریخ پرافتخار ملی افغانستان گشت، انقلاب ملی دموکراتیك ضد فیودالی وضد امپریالیستی را آغاز نمود. در نتیجه انقلاب ثور دولت طرازجدید جمهوری دموکراتیک افغانستان که بیانگر آرمانها ومدافع منا فع دیرینهٔ زحمت کشان وتمام خلق های کشور میباشد بوجود آمد. مردم شرافتمند وزحمتکش افغانستان در مسیر تحول انقلاب اجتماعی وقوام ملی وبه پیروزی رساندن نهایی انقلاب ملی دموکراتیک واعمار جامعه نوین که بر مبنای صلح و آزادی، ترقی وعدالت، برادری وبرابری استوار است قرار گرفتند. سوق دادن افغانستان از عقب ماندگی بسوی پیشرفت اجتماعی واقتصادی وفرهنگی تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان، حزب طبقه کارگر وتمام زحمت کشان کشور به اساس اراده توده های وسیع مردم احترام عمیق ورعایت جدی عنعنات ملی، تاریخی، کلتوری و دینی مردم با پیروی قاطعانه از اصول دین مبین اسلام احترام به اعلامیه حقوق بشر بر مبنای سیاست صلحجویانه دوستی وهمکاری با تمام خلق های منطقه وجهان صورت میگیرد.

جمهوری دموکراتیک افغانستان دفاع از استقلال ملی، حاکمیت ملی، تمامیت ارضی، تحکیم عمیق دست آوردهای انقلاب ثور وتحقق اهداف و آرمان های والای آن تحکیم، رشد وتکامل بیش از پیش نظام مترقی و پیشرو در جمهوری دموکراتیک افغانستان تأمین اشتراك وسیع وفعال زحمتکشان وتمام نیروها ی دموکراتیک، ترقیخواه ووطن پر ست کشور در تحولات انقلاب ملی ودمو کراتیك ضد فیودالی وضدامپریا لیستی ودفاع از وطن وانقلاب ثور را که توسط حزب دموکراتیك خلق افغانستان و شورای انقلابی صورت میگیرد وظیفه خود میداند.

بمنظور تحقق اهداف متذکره، شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان به مثابه عا لیتر ین اورگان (مقام) قدرت دولتی کشور وممثل واقعی آزادی اراده تمام مردم افغانستان فیصله نمود که تا زمان تصویب قانون اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان بوسیله لویه جرگه (شورای عالی)، این اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان منظور و نافذ گردد.

http://rahparcham1.org

فصل اول

اساسات نظام اجتماعی، سیاسی واقتصادی

ماده اول:

جمهوری دموکراتیک افغانستان دولت مستقل دموکراتیك تمام مردم زحمتکش مسلمان افغانستان اعم از کارگران، دهقا نان، کسبه کاران، کوچیان، روشنفکران وسایر زحمتکشان وتمام نیروهای دموکراتیك ووطنپرست کلیه ملیت هاواقوام کشور میباشد.

ماده دوم:

دولت برای رفاه و سعادت مردم خدمت نموده زند گی صلح آمیز، مصؤن وآرام، رشد همه جانبه افراد، حفظ حقوق، ملکیت، حیثیت، رسوم وعنعنات ملی ایشان را تأمین میکند. در جمهوری دموکراتیک افغانستان قدرت دولتی متعلق به زحمت کشان شهر و ده میبا شد و توسط اورگان های کاملاً دولتی ومحلی که از طریق دموکراتیك تأسیس میشود، عملی میگردد.

ماده سوم:

قدرت زحمت کشان در جمهوری دموکراتیک افغانستان متکی به جبهه وسیع ملی پدروطن است که کلیه کارگران، دهقانان، کسبه کاران، کوچیان، روشنفکران، زنان، جوانان ونمایند گان تمام ملیت ها واقوام، کلیه نیروهای مترقی، دموکراتیک ووطن پرست وسازمان های اجتماعی وسیاسی کشور را تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان به اساس برنامه عمومی اعمار جا معه نوین آزاد ودموکراتیک متحد میسازد.

جبهه ملی پدروطن مؤظف است تا در اتحاد تمام نیروهای خلق جهت فعالیت مشترک در تعمیل وظایف انکشا ف ملی ودموکراتیک کشور، در تربیه مردم به روحیه و طنپرستانه وجلب وسیع اتباع در اداره امور دولت و جامعه مساعدت کند.

ماده چارم:

حزب دموکراتیک خلق افغانستان حزب طبقه کارگر وتمام زحمت کشان کشور، نیروی رهبری کننده وسوق دهنده جامعه ودولت بوده بیانگر اراده ومنافع کارگران، دهقانان، روشنفکران، تمام زحمت کشان ونیروهای ملی ودموکراتیك ومدافع ثابت

http://rahparcham1.org

قدم منافع واقعی تمام خلقهای ساکن وطن واحد افغانستان میباشد.

حزب دموکراتیک خلق افغانستان به اساس اراده خلق افغانستان اصول انقلاب ملی ودموکراتیک را در سیاست داخلی وخارجی خویش ملاك عمل قرار داده، تعمیل تدریجی اهداف ووظایف انقلاب ثور را تعیین نموده مبارزه تمام خلق افغانستان را در ایجاد جامعه نوین، عادلانه وفارغ از استثمار فرد از فرد رهبری میکند.

ماده پنجم:

در جمهوری دموکراتیک افغانستان احترام رعا یت وحفظ دین مبین اسلام تأمین میشود وآزادی اجرای مراسم دینی ومذهبی برای تمام مسلمانان تضمین میگردد.

پیروان سایر ادیان در اجرای مراسم دینی ومذهبی شا ن که آسایش و امنیت جامعه را تهدید ننماید آزادی کا مل دارند.

هیچ یک از اتباع حق ندارد از دین به مقصد تبلیغات ضدملی وضدمردمی ووسیله ارتکاب سایر اعمال خلاف منافع جمهوری دموکراتیک افغانستان و خلق افغانستان استفاده کند.

دولت به فعالیت های وطن پرستانه روحانیون وعلمای دینی در اجرای وظایف ومکلفیت های شان کمك ومساعدت میکند.

ماده ششم:

در جمهوری دموکراتیک افغانستان فعالیت های اتحادیه های کارگری، سازمان های زنان وجوانان، انجمن های علمي کلتوری وهنری وسایر سازمان های اجتماعی ودموکراتیک زحمت کشان که در صفوف خویش کارگران، دهقانان، کسبه کاران، روشنفکران وسایر اهالی را به مقصد بالابردن تشکل وارتقای فعالیت های اجتماعی وتو لیدی، تعمیل اهداف و وظایف انقلاب ثور وتأمین منافع خاصه ایشان متحد میسازند تشویق وپشتیبانی میشود.

ماده هفتم :

جمهوری دموکراتیک افغانستان سیاست تصاوی حقوق، دوستی برادرا نه و رشد همه جانبه تمام ملیت ها اقوام وقبایل اعم از خورد وبزرگ ساکن در وطن واحد مان افغانستان را عملی ساخته به همبستگی زحمت کشان تمام ملیتها واقوام وقبا یل کشور در مبارزه به منظور تحقق اهداف وآرمان های انقلاب ثور مساعدت کرده

http://rahparcham1.org

وحقو ق قانونی ایشانرا تأمین و تضمین میکند.

هدف جمهوری دموکراتیک افغانستان امحای عدم تساوی در سطح رشد اقتصادی، اجتماعی وفرهنگی تمام مناطق کشور میباشد.

جمهوری دموکراتیک افغانستان بهترین وگرانمایه ترین آثار میراث فرهنگی وعنعنات تمام ملیتها، اقوام وقبایل کشور را حفظ وانکشاف میدهد

ماده هشتم:

قوای مسلح وخارندوی جمهوری دموکراتیک افغانستان از دست آوردهای انقلاب ثور، استقلال ملی وحدت وتمامیت ارضی وحاکمیت ملی کشور دفاع میکند.

دولت به منظور تقویه واستحکام قوای مسلح وخارند وی وتربیه منسوبین آن بر روحیه وطن پرستی وعشق بوطن، صداقت به اهداف وآرمانهای انقلاب ثور، همبستگی بازحمتکشان سایر مما لك وبه منظور تأمین اشتراك منسوبین قوای مسلح در حیات اجتماعی وسیاسی و بهبود وضع مادی فامیل های ایشان تدابیر لازم اتخاذ میکند.

ماده نهم:

دولت نقش وطن پرستانه سران وریش سفیدان وتمام اعضای قبایل کشور را که در نواحی خود صلح، برادری وآرامی را تأمین واز سرحدات جمهوری دموکراتیک افغانستان دفاع میکنند پشتیبانی به عمل می آورد و در تعمیل موثر این فعالیت نجیبانه مساعدت همه جانبه را به آنان مبذول میدارد.

ماده دهم:

سیاست خارجی جمهور ی دموکراتیک افغانستان بر تحکیم صلح عام وتام، انکشاف همکاری های وسیع بین المللی وحفظ منافع دولتی کشور استوار است.

اساس فعالیت سیاست خارجی جمهوری دموکراتیك افغانستان را اصول همزیستی مسالمت آمیز وسیاست عدم انسلاك مثبت وفعال تشکیل میدهد.

ماده یازدهم:

جمهوری دموکراتیك افغانستان دوستی وهمکاری همه جانبه عنعنوی خورا با اتحادشوروی وهمکاری ومناسبات دوستی را با سایر ممالك اتحاد سوسیالیستی بر

http://rahparcham1.org

اصل همبستگی انترناسیونالیستی توسعه واستحکام می بخشد.

ماده دوازدهم:

جمهوری دموکراتیک افغانستان بحیث یک کشور صلحجو برای حفظ و تحکیم مناسبات دوستانه با سایر ممالك، بخصوص با ممالك همسایه وتمام ملل و دول مسلمان بر اساس احترام متقا بله به استقلال ملی وحاکمیت ملی تمامیت ارضی وعدم مدا خله در امور داخلی یکدیگر مجدانه سعی نموده و جهت توحید مساعی مسلمانان وسایرخلق ها در تلاش عمومی برای صلح آزادی، تر قی وهمکاری بین ایشان مساعدت میکند.

ماده سیزدهم:

جمهوری دموکراتیک افغانستان برای حل عادلانه وصلح آمیز تمام مسائل حل نشده موجوده بین کشورهای همسایه در منطقه براساس اراده ونیك و اصول همزیستی مسالمت آمیز صرف مساعی میکند.

ماده چاردهم:

جمهوری دموکراتیک افغانستان از مبارزه ملل وخلق های جهان برای صلح، آزادی ملی واجتماعی، دموکراسی ترقی وبرضد استعمار، استعمار نو وامپریالیزم، برضد صهیونیزم، رسیزم، فاشیزم، تبعیض نژادی وآپارتاید پشتیبانی میکند.

ماده پانزدهم:

جمهوری دموکراتیک افغانستان بخاطر دفاع از صلح جهانی، در جهت خلع سلاح عمومی وقطع مسابقات تسلیحاتی، جلوگیری از توسعه اسلحه ذروی از بین بردن پایگاه های نظامی متجاوز در قلمروبیگانگان، انکشا ف و تعمیق پروسه تخفیف تشنجات بین المللی واستقرار نظم عادلانه اقتصادی بین المللی مساعی به عمل می آورد.

در جمهوری دموکراتیک افغانستان تبلیغ جنگ ممنوع است.

ماده شانزدهم:

جمهوری دموکراتیک افغانستان منشور سازمان ملل متحد واصول قبول شده

http://rahparcham1.org

عمومی حقوق بین المللی را احترام ورعایت کرده از فعالیتهای سازمان ملل متحد مبنی بر تحکیم صلح وانکشاف همکاری های بین المللی پشتیبانی میکند .

ماده هفدهم:

در جمهوری دموکراتیک افغانستان ملکیت به اشکال دولتی (ملکیت عامه مردم)، کوپراتیفی خصوصی وملکیت شخصی و جود دارد.

دولت تمام اشکال ملکیت قانونی را حفظ و دفاع میکند. ملکیت منابع زیرزمینی، سایر منابع طبیعی، منابع انر ژی با نکها، موسسات، بیمه وسایل عمده تولید در صنایع ثقیله، دستگاه های مخابراتی رادیو و تلویزیون منحصر به دولت میباشد.

ملکیت عامه مردم از حما یه مخصوص بر خوردار است.

دولت فعالیت شرکتهای را که در آن سهم دارد تشویق حمایه ونظارت میکند.

ماده هژدهم:

دولت رشد اقتصاد ملی را به منظور امحای عقب ماندگی اقتصادی کشور، ارتقای سطح زندگی خلق های تمام ملیت ها، اقوام وقبایل افغانستان، امحای تمام انواع استثمار واعمار جا معه نو مطابق به آرمانهای انقلاب ثور سوق میدهد.

دولت به این منظور پلانهای انکشاف اجتماعی واقتصادی را که متکی به فعالیت سازنده وخلاق زحمت کشا ن است علماً طرح وتنظیم می کند.

دولت تشبثات خصو صی را تشویق، حمایه وکنترول میکند و در زمینه مساعدت مادی ومعنوی مینماید.

ماده نزدهم:

دولت ملکیت دهقانان وسایر زمینداران را بر زمین مطابق به احکام قانون محترم شمرده وتضمین میکند.

دولت جهت تعمیل تحولات دموکراتیک در زراعت به نفع توده های وسیع دهقانان وبا اشتراك فعال ایشان تدابیر اتخاذ میکند، به دهقانان از طریق قرضه های بانکی کمك لازمه مینماید. برای دریافت ماشین آلات زراعتی ، تخمهای بذری اصلاح شده کودکیماوی، فروش محصولات وموادخام زراعتی مساعدت میکند، رشد وانکشاف کوپراتیف های تولیدی، استهلاکی سایر انواع آنرا در زراعت تشویق

http://rahparcham1.org

ها وحمایه مینماید.

ماده بیستم:

دولت برای کوچیان، قبایل ومالداران امکانات استفاده رایگان را از چراگاه ها به صورت عادلانه تضمین مینماید وبرای کوچیان حق سیرآزادانه را در قلمرو کشور نیز تضمین میکند.

دولت برای کوچیان، قبایل ومالداران از طریق کمک های بلاعوض و قرضه های بانکی به شرایط با امتیاز مساعدت لازمه مینماید وسایر مساعدت ها را در راه رشد مالداری فروش محصولات وارتقای سطح زندگی مادی، فرهنگی و معیشتی ایشان مبذول میدارد.

ماده بیست ویکم:

جمهوری دموکراتیک افغانستان فعالیتهای تولیدی کسبه کاران، اتحاد داوطلبانه ایشان را در کوپراتیفهای تولیدی به منظور موثریت بیشتر سازماندهی تولید، تأمین، مواد خام وفروش محصولات تشویق وحمایه میکند.

دولت مطابق به قانون مصئونیت سرمایه گذاری های خصو صی را به منظور انکشاف اقتصاد ملی تضمین واشتراك سرمایه داران ملی را در انکشاف صنایع، خد مات ترانسپورت وزراعت تشویق و حمایه میکند.

دولت با درنظرداشت منافع ملی تمام مردم افغانستان در عرصه تجارت، انکشا ف تجارت داخلی وخارجی را تشویق ونظارت میکند. به این منظور دولت پرچون فروشی وعمده فروش آزادانه را مجاز دانسته وکنترول عمومی قیم را بدوش دارد، به شرکت های تجارتی وتاجران ملی در عملی ساختن تجارت خارجی، واردات وصادرات مساعدت میکند، افزایش تولیدات وارتقای کیفیت اموال صادراتی را تشویق و در مقابل رقابت انحصار امپریا لیستی حمایت میکند.

ماده بیست و دوم:

دولت ملکیت خصو صی را مطابق به قانون حفظ وحمایت میکند. استفاده از ملکیت خصوصی علیه منافع جا معه ومردم مجاز نیست.

دولت ملکیت شخصی اتباع را که از طریق مجاز بدست آمده تضمین میکند.

http://rahparcham1.org

قانون حق ورا ثت ملکیت خصوصی وشخصی را تعیین وتضمین میکند.

استملاك ملکیت خصو صی در بدل تادیه قیمت مطابق به عدالت اجتماعی و قانون مجاز است.

ماده بیست و سوم:

دولت مطابق به قانون ومتکی بر اصل عدالت انواع واندازه مالیات را طبق عایدات شخص تعیین میکند.

ماده بیست و چارم:

پالیسی جمهوری دموکراتیک افغانستان در ساحه انکشاف اجتماعی، فرهنگی وکلتوری بر تحکیم وحدت کارگران، دهقانان، کوچیان، روشنفکران، کسبه کاران، تاجران، روحانیون وعلمای وطنپرست و تمام نیروهای دموکراتیك ووطن پرست کشور، تمام ملیت ها، اقوام وقبایل افغانستان، امحای بقایای مناسبات فیودالی وماقبل فیودالی عقب ماندگی، بیکاری، بیسوادی، فقر، مرض وارتقای سطح زندگی مادی وکلتوری هر خانواده استوار است.

به این منظور پروگرامهای مبنی بر امحای کامل بیسوادی انکشاف وسیع معارف، حفظ الصحه وتأمینات اجتماعی علم وتخنیك، کلتور وهنر، تربیت بدنی، سپورت وخدمات معیشتی به صور ت متداوم عملی میگردد.

ماده بیست و پنجم:

دولت تأمین منازل مسکونی مساعد را برای زحمت کشان یکی از وظایف عمده خود میشمارد.

ماده بیست و ششم:

خانواده، مادر وطفل تحت حمایه خاص دولت قرار میگیرد. دولت در مورد صحت مادر وطفل توجه خاصی مبذول میدارد وجهت ایجاد شرایط وسیع برای زن در تحصیل کسب مسلك وتدارک کار تدابیرلازم اتخاذ مینماید. اورگان های دولتی، سازمان های اجتماعی ومکاتب مؤظف اند در تر بیه اطفال به خانواده ها کمک کنند.

دولت مواظبت جوانان را به عهده میگیرد برای آنان امکانات تعلیم و آموزش

http://rahparcham1.org

مسلکی را فراهم میسازد، جهت تأمین کار به آنان، ایجاد شرایط مساعد جهت تربیه معنوی واخلاقی رشد جسمانی واشتراکوسیع خلاق در اعمار جامعه نوین مساعدت میکند.

فصل دوم

حقوق اساسی و مکلفیت های اتباع

ماده بیست و هفتم:

تابعیت جمهوری دموکراتیک افغانستان برای تمام مردم افغانستان یکسان و مساوی است.

حصول تابعیت جمهوری دموکراتیک افغانستان و سلب آن توسط قانون تنظیم می گردد.

اتباع افغانستان در خارج از حمایت وپشتیبانی جمهوری دموکراتیک افغانستان برخوردار اند هیچ یک از اتباع جمهوری دموکراتیک افغانستان به دولت خارجی تسلیم داده نمیشود.

ماده بیست و هشتم:

تمام اتباع افغانستان در مقابل قانون مساوی اند.

تمام اتباع افغانستان بدون درنظرداشت تعلق نژادی ملی، قبیلوی، زبان، جنس، محل سکونت واقامت، دین، تحصیلات، نسب، دارایی وموقف اجتماعی حقوق و مکلفیت های مساوی دارند.

تساوی حقوق اتباع در تمام شئون زندگی اقتصادی، سیاسی اجتماعی و کلتوری تأمین میگردد.

هیچکس نمیتواند از حقوق وآزادی های دموکراتیك علیه منافع جمهوری دموکراتیک افغانستان وحقوق سا یر اتباع استفاده کند.

ماده بیست و نهم:

برای اتباع جمهوری دموکراتیک افغانستان حقوق و آزادی های دموکراتیك ذیل تأمین وتضمین میگردد:

۱ـ حق زندگی و مصئونیت.

۲ـ آزادی کامل ادای مناسک دین مبین اسلام وهمچنا ن ادای مراسم مذهبی برای

http://rahparcham1.org

پیروان سایر ادیان مطا بق به قانون.

۳ـ **حق کار.** دولت جهت تأمین حق کار مفیداجتماعی برای تمام مردم تدابیر اتخاذ مینماید، شرایط کار را کنترول و در مورد کار قوانین مترقی وضع و تطبیق میکند.

٤ـ **حق وقایه صحت وتأمینات اجتماعی.** دولت جهت انکشاف شبکه های موسسات حفظ الصحه دولتی و در صورت امکان توسعه خدمات را یگان طبی، بهبود تأمینات اجتماعی زحمت کشا ن در صورت از دست دادن قدرت کار ودر کهن سالی وهمچنین در صورت از دست دادن متکفل برای اعضای خانواده تدا بیر اتخاذ مینماید.

٥ـ **حق تحصیل.** دو لت جهت رشد وتکامل معارف ملی ومترقی، امحای بیسوادی، تعلیم به زبان مادری، رشد وتوسعه تعلیمات رایگان متوسطه، عالی مسلکی و تخنیکی تدابیر اتخاذ میکند.

٦ـ آزادی فعا لیت های علمی، تخنیکی ، کلتوری و هنری مطا بق به اهداف انقلاب ثور.

۷ـ حق بیان آزادانه وعلنی فکر، حق تشکیل اجتماعات وتظاهرات مسالمت آمیز وهمچنین حق اتحاد وطن پرستانه در سازمان های دموکراتیك و مترقی اجتماعی.

استفاده از حقوق متذکره در چوکات که نظم اجتماعي، آسایش وامنیت کشور را مختل نکند توسط قانون تنظیم میگردد.

۸ـ مصئونیت منزل، محرمیت مراسلات، صحبت های تیلفونی، مخابرات تلگرافی وسایر انواع مخابرات به استثنای حالاتی که در قانون پیش بینی شده است.

۹ـ حق شکایت، عرض حال فردی ودسته جمعی به اورگان های مربوطه دولت.

ماده سی ام:

هیچکس را نمیتوان متهم به ارتکاب جرم نمود مگر مطابق به احکام قانون.

هیچکس را نمیتوان گرفتار وتوقیف نمود مگر مطا بق به احکام قانون.

هیچکس را نمیتوان مجازات نمود مگر به حکم محکمه ومطابق باحکام قانون که هنگام ارتکاب فعل مورد اتهام نافذ با شد.

متهم حق دفاع را دارد.

http://rahparcham1.org

متهم تا زمانیکه به حکم قطعی محکمه محکوم نشده است بی گناه شناخته میشود.

جرم يك امر شخصی است و با ارتکاب آن شخص دیگر مجازات نمیگردد.

مجازات مخالف کرامت انسانی، شکنجه و تعذیب مجاز نیست.

ماده سی و یکم:

اتباع جمهوری دموکراتیک افغانستان مکلف اند قوانین، موازین سلوك اجتماعی وآداب واخلاق انسانی را احترام ورعایت کنند. وظایف ووجایب خودرا صادقانه انجام دهند، حقوق ومنافع قانو نی سایر اشخاص را احترام نموده و بنام شا یسته ی تبعه جمهوری دموکراتیک افغانستان افتخار نمایند.

ماده سی و دوم:

کارمفید اجتماعی وصادقانه بر مبنای وجدان پاك وطنپرستانه وجیبه مهم وعمل پر افتخار هرتبعه مستعد بکار جمهوری دموکراتیک افغانستان است.

ماده سی وسوم:

دفاع از وطن ودست آوردهای انقلاب ثور صداقت به اهداف وآرمانهای آن خدمت به خلق وجیبه عالی ومقدس هریک از اتباع میباشد، خدمت در صفوف قوای مسلح جمهوری دموکراتیک افغانستان مکلفیت پرافتخار وطن پرستانه عالی هریک از اتباع جمهوری دموکراتیک افغانستان میباشد.

ماده سی و چارم:

جمهوری دموکراتیک افغا نستان تمام شرایط را مساعد میسازد تا اتباع از حقوق و آزادی های دموکراتیک خویش طور موثر استفاده کنند.

فصل سوم

لویه جرگه (شورای عالی) جمهوری دموکراتیك افغانستان

ماده سی وپنجم:

لویه جرگه (شورای عالی) عالیترین اورگان قدرت دولتی جمهوری دموکراتیک افغانستان میباشد. ترکیب لویه جرگه طرز وترتیب کاملاً دموکراتیک انتخاب نمایندگان خلق های افغانستان و همچنین تشکیل، صلاحیت و ترتیب فعالیت آن توسط قانون تنظیم میگردد.

انتخاب نمایند گان خلقها در لویه جرگه بر اساس رای گیری عمومی، آزاد، سری، مستقیم و مساوی صورت می گیرد.

لویه جرگه در اولین اجلاس خود قانون اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان را تصویب میکند.

زمان انتخابات لویه جرگه از طرف شورای انقلابی تعیین و اعلام میگردد.

فصل چارم

شورای انقلابی جمهوری دموکراتیك افغا نستا ن

ماده سی و ششم:

تا زمانی که شرایط لازم جهت انتخاب آزاد ومصئون لویه جرگه (شورای عالی) مساعد گردد؛ شورای انقلا بی عالیترین ارگان قدرت دولتی جمهوری دموکراتیک افغا نستان میباشد.

تعداد، ترکیب وانتصاب یا انتخاب اعضای جدید برای شورای انقلابی که از تمام طبقات واقشار دموکراتیك ملی ومترقی نمایندگی نماید به پیشنهاد هیات رئیسه توسط شورای انقلابی تصویب میگردد.

ماده سی و هفتم:

شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغا نستان دارای صلاحیت های ذیل میباشد:

۱ـ تصو یب فرامین وقوانین.

۲ـ تصو یب پلانهای دولتی انکشاف اقتصادی واجتماعی جمهوری دموکراتیک افغانستان وگزارشهای مبنی بر اجرا آت آن.

۳ـ تصویب بودیجه دولتی جمهوری دمو کراتیك افغا نستان وگزارش های مبنی بر اجرا آت آن.

٤ـ تشکیل هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغا نستان، شورای وزیران (حکو مت) جمهوری دموکراتیک افغانستان، ستره محکمه جمهوری دموکراتیک افغانستان وتعیین لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغانستان.

٥ـ تشکیل وانحلال وزارتخانه ها، تعیین، تبدیل وعزل اعضای شورای وزیران.

٦ـ تصو یب مشی اساسی سیاست داخلی وخارجی جمهوری دموکراتیک افغا نستان و تصویب پروگرام فعالیت های حکومت.

۷ـ اعلام ریفرندم (رای گیری عمومی مردم)

۸ـ اعلام انتخابات لویه جرگه (شورایعالی جمهوری) دموکراتیک افغانستان.

http://rahparcham1.org

۹ـ اعلان حرب در صورتیکه جمهوری دموکرا تیک افغا نستان مورد تجاوز قرار گیرد واعلان متارکه.

۱۰ـ تصویب والغای قراردادهای بین المللی جمهوری دموکراتیک افغانستان مطابق احکام قانون.

۱۱ـ اجازه نشر پول.

۱۲ـ تشکیل کمیسیونهای اختصا صی در موارد لازم.

۱۳ـ اتخاد تصمیم در باره سایر مو ضو عاتی که تصویب شورای انقلابی را ایجاب نماید.

ماده سی و هشتم:

شورای انقلا بی سا ل دومرتبه دوره اجلاسیه خود را دایر میکند، دوره اول اجلاسیه شورای انقلا بی در ماه سنبله و دوره دوم آن در ماه حوت دایر میگردد.

دوره اجلاسیه فوق العاده شورای انقلابی به ابتکار هیات رئیسه شورای انقلابی یا براساس پیشنهاد حداقل يك ثلث اعضای شورای انقلابی دایر میگردد.

شورای انقلا بی از بین اعضای خود رئیس شورای انقلابی، معاون و یا معاونان رئیس شورای انقلابی را انتخاب میکند .

ماده سی و نهم:

جلسات شورای انقلا بی با حضور حداقل دوثلث اعضای آن دایر میگردد.

جلسات شورای انقلا ب بصورت علنی دایر میگردد. مگر اینکه منافع دولت سری بودن آنرا ایجاب نماید.

ماده چهل ویکم

تصویب قوا نین، فرا مین وسایر تصاویب شورای انقلابی به اکثریت آرای اعضا صورت میگیرد.

قوا نین وفرامین بعد از نشر در جریده رسمي نافذ میگردد؛ مگر اینکه در متن قانون طور دیگری تصریح گردیده باشد.

قوانین وفرامین شورای انقلابی به زبانهای پشتو ودری نشر می شود و میتوان آنها

http://rahparcham1.org

را به سایر زبانهای خلقهای افغا نستان نشر کرد.

ماده چهل و یکم:

شورای انقلا بی جمهوری دموکراتیک افغا نستان طرز العمل فعالیت های شورای انقلابی و هیات رئیسه آنرا تنظیم میکند.

ماده چهل و دوم:

شورای انقلابی از جمله اعضای خود هیات رئیسه شورای انقلابی را تشکیل میدهد.

هیات رئیسه متشکل است از :

ـ رئیس شورای انقلابی بحیث صدرهیات رئیسه.

ـ معاون ویا معاونان صدرهیات رئیسه.

ـ منشی واعضاء.

هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغا نستان ارگان دایماً فعال شورای انقلابی میبا شد.

ماده چهل و سوم:

هیات رئیسه شورای انقلابی دارای صلا حیت های ذیل میباشد:

۱. تعیین تاریخ انعقاد اجلاسیه عادی وفوق العاده شورای انقلا بی.

۲ـ تفسیرقوانین، تعمیل ابتکارات قانونگذاری ودر صورت ضرورت برگزاری مباحثات عمومی مردم پیرامون مسودات قوانین.

۳ـ کنترول رعایت قوانین وفرامین در اجراآت اورگان های دولتی.

٤ـ تشکیل، تغییر وتعدیل اسم و ساحه ولایات، شهرها، ولسوالی ها وعلاقه داریها.

٥. تعیین واعطای نشانها مدال ها مطابق به احکام قانون.

٦ ـ عفو وتخفیف مجازات.

۷ـ منظوری تعیین، تبدیل، عزل، تقاعد واستعفای قضات، صاحب منصبان قوای مسلح وما مورین مطابق با حکام قانون.

۸ ـ تعیین القاب نظامی، رتب سیاسی واعطای آن مطابق به احکام قانون.

http://rahparcham1.org

۹ـ منظوری تعیین، تبدیل وعزل نمایندگان سیاسی دایمی جمهوری دموکراتیک افغانستان در دول خارجه ودر سازمان های بین المللی.

اجازه افتتاح نمایندگی های سیاسی دول متحا به در کشور.

۱۰ـ اعلام حالات نظامی اضطراری وسفربری.

۱۱ـ حل مسایل مربوط به تابعیت واعطای حق پناهندگی برای خارجیان مطابق قانون.

۱۲ـ اجرای سایر وظایف مطابق به احکام قانون .

ماده چهل و چارم:

تمام صلا حیت های شورای انقلابی در خلال مدت بین دوره های اجلاسیه آن به هیات رئیسه انتقال می یابد.

ماده چهل و پنجم:

تا تعیین یا انتخاب صدراعظم رئیس شورای انقلابی در عین زمان صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغا نستان میباشد.

رئیس شورای انقلابی دارای صلاحیتهای ذیل میباشد:

۱ـ رهبری فعا لیت های شورای انقلا بی، هیات رئیسه و شورای وزیران.

۲ـ قیادت قوای مسلح .

۳ـ قبول اعتماد نامه های سران نمایندگان دول خارجی.

٤ ـ تو شیح قوانین، فرا مین، تصاویب و سایر اسناد شورای انقلابی، هیات رئیسه وشورای وزیران.

٥ـ سایر صلا حیتهای مندرج قانون.

http://rahparcham1.org

فصل پنجم

شورای وزیران جمهوری دموکراتیك افغا نستان

ماده چهل و ششم:

شورای وزیران، (حکو مت جمهوری دموکراتیک) افغانستان عالیترین اورگان اجرائیوی قدرت دولتی بوده مرکب است از: صد راعظم، معاون یا معاو نان صدراعظم ووزراء.

شورای وزیران در اجراآت خود نزد شورای انقلابی و در خلال مدت بین دوره های اجلاسیه آن نزد هیات رئیسه مسوول میباشد.

ماده چهل و هفتم: شورای وزیران دارای صلاحیت های ذیل میباشد:

۱ـ تعمیل سیاست داخلی و خارجی.

۲ـ تقدیم طرح قوانین جهت بررسی وتصویب به شورای انقلابی و در خلال مدت بین دوره های اجلاسیه شورای انقلابی به هیات رئیسه.

۳ـ تصویب مقرره واساسنامه.

٤ـ سازماندهی امور انکشافي اقتصادملی، طرح وپیشنهاد پلان های انکشاف اقتصادی واجتماعی وبودجه دولتی وگزارش های تطبیق آن جهت منظوری شورای انقلابی ودر خلال مدت بین دوره های اجلاسیه شورای انقلابی به هیات رئیسه.

٥ـ رهبری و مرا قبت فعا لیتهای وزارت خانه ها.

٦ـ رهبری ومراقبت فعالیتهای اورگان های اجرا ئیوی محلی.

۷ـ اتخاذ تدابیر جهت تأمین امنیت، نظم و آسایش اجتماعی وحفظ حقوق و آزادیهای اتباع.

۸ـ رهبری اموردفاعی کشور وتنظیم قوای مسلح.

۹ـ رهبری روابط خار جی جمهوری دمو کراتیک افغا نستان بشمول انجام مذاکرات وعقد قراردادهای بین المللی در حدود صلاحیت.

۱۰ ـ معاونت ومساعدت به جمعیت العلمای دینی در پیشبرد وظایف مربوط

http://rahparcham1.org

۱۱ـ سایر صلا حیت های مندرج قانون.

ماده چهل و هشتم:

تعمیل تصاویب وسایر اسناد شورای وزیران توسط اورگان ها، مو سسات واتباع در سراسر قلمرو جمهوری دموکراتیک افغا نستان حتمی میبا شد.

ماده چهل و نـهم:

تشکیل صلاحیت وطرزفعالیت ادارات مرکزی ومحلی توسط قانون تنظیم میگردد.

ماده پنجاه هم:

در راس وزراتخانه های جمهوری دموکراتیک افغانستان وزراء قرار دارند.

وزراء فعالیت خودرا مطابق به قانون انجام میدهند. وزراء در پیشبرد امور وزارت وانکشاف ساحات مربوط مسوولیت فردی دارند.

فصل ششم

اورگان های محلی قدرت دولتی و اداره

ماده پنجاه و یکم:

در ولایات، شهرها، ولسوالی ها، علاقه داری ها وقریه ها جرگه های محلی (شورا های محلی) و به مقصد حل وفصل تمام مسایل مربوط محل تشکیل میگردد.

طرز انتخاب دموکراتیک نمایند گان خلق در جرگه های محلی (شورا های محلی) و سایر مسایل مربوط به تشکیل وصلاحیت ها، مسوو لیت و فعالیت آنها توسط قوانین تنظیم میگردد.

ماده پنجاه و دوم: در ولایات، شهرها، ولسوالی ها وعلاقه داری ها کمیته های محلی اجرائیوی قدرت دولتی تشکیل میگردد. رئیس واعضای کمیته محلی اجرائیوی مطابق به احکام قانون تعیین میشود.

کمیته محلی اجرائیوی دارای صلاحیت های ذیل میبا شد:

۱ ـ تأمین رعایت تطبیق قوانین، فرامین، تصاویب وسایر اسناد وفیصله های اورگان های ما فوق.

۲ـ تأمین وحفظ نظم امنیت، حقوق وآزادی های اتباع.

۳ـ اجرای پلان های دولتی انکشاف اقتصادی، اجتماعی وفرهنگی.

٤ ـ رهبری وهماهنگ سا ختن فعالیت اورگا نهای تحت اثر.

٥ ـ اتخاذ تصامیم در حدود صلاحیت.

ماده پنجاه و سوم:

اورگانهای محلی قدرت دولتی واداری اصو ل کارجمعی ابتکار جلب وسیع مردم، قانو نیت وعدالت را ملاك عمل قرار میدهد.

http://rahparcham1.org

فصل هفتم

نظام قضایی و فعالیت محاکم

ماده پنجاه و چهارم:

قضاوت در جمهوری دموکراتیک افغانستان صرف توسط محکمه به اساس اصول دموکراتیک صورت میگیرد. قضاوت توسط ستره محکمه جمهوری دموکراتیك افغا نستان، محاکم ولایات شهرها، ولسوالی ها وهمچنین توسط محاکم قوای مسلح صورت میگیرد.

جهت بررسی قضایای معین طبق احکام قانون محاکم اختصاصی تشکیل میشود.

تشکیل صلاحیت وطرز تاسیس وفعالیت محا کم توسط قانون تنظیم میگردد.

ماده پنجاه وپنجم:

ستره محکمه عالیترین اورگان قضایی جمهوری دموکراتیک افغا نستان میباشد ومرکب است از رئیس معاونان رئیس و اعضاء.

ستره محکمه طبق احکام قانون بر فعالیت قضایی محاکم نظارت وشکل واحد تطبیق قوانین را توسط محاکم تأمین میکند.

ستره محکمه از فعالیتهای خود به شورای انقلابی ودر خلال مدت بین دوره های اجلاسیه شورای انقلابی به هیات رئیسه آن گزارش میدهد.

قضات تمام محاکم توسط هیات رئیسه شورای انقلا بی تعیین میشو ند.

ماده پنجاه و ششم:

رسیدگی به تمام قضایای مدنی و جزایی از صلا حیت محاکم میبا شد.

قضات حین رسیدگی قضایا مستقل وصرف تابع قانون میباشند، رسیدگی قضایا واصدار حکم توسط محاکم به اساس اصول تساوی اتباع در برابر قانون ومحکمه صورت میگیرد.

محکمه حین رسیدگی قضایا قوانین جمهوری دموکراتیک افغانستان را تطبیق میکند.

http://rahparcham1.org

در حالاتیکه قانون صراحت نداشته باشد محکمه قضایا را طبق احکام شریعت واصول قانونیت دموکراتیك وعدالت حل و فصل مینماید.

قضایا در تمام محاکم در جلسات علنی رسید گی میشود. حالاتیکه قضایا در جلسات سری رسید گی میشود توسط قانون تعیین میگردد.

ابلاغ حکم در تمام حالات باید علنی باشد .

ماده پنجاه و هفتم:

رسیدگی وحل وفصل قضایا در محاکم به زبانهای پشتو ودری و یا بزبان اکثریت اهالی محل صورت میگیرد. اگر طرفین دعوی زبانی را که محاکمه توسط آن صورت میگیرد ندانند حق آشنایی با مواد واسناد دوسیه از طرف ترجمان وحق صحبت در محکمه به زبان مادری شان تضمین میگردد.

ماده پنجاه و هشتم:

تمام فیصله های محاکم بنام جمهوری دموکراتیك افغا نستان صادر میگردد.

فیصله های محاکم بایدمدلل باشد.

تطبیق فیصله های تنفیذي، قطعی محاکم حتمی میباشد. حکم اعدام بعد از منظوری هیات رئیسه شورای انقلابی تطبیق میگردد.

فصل هشتم

څارنوالی

ماده پنجاه و نهم:

لوی څارنوال جمهوری دموکراتیک افغا نستان رهبری فعا لیت اورگان های څارنوالی کشور را بدوش دارد.

څارنوالی جمهوری دموکراتیک افغا نستان سیستم واحد استوار براصل مرکزیت را تشکیل داده ومرکب از لوی څارنوالی و څارنوالی های ولایات، شهرها، ولسوالی ها وعلاقه داری ها میبا شد.

څارنوالی اختصاصی طبق احکام قانون تشکیل شده میتواند.

اورگان های څارنوالی در اجرا آت خود مستقل از اورگان های محلی بوده و صرف تابع لوی څار نوال میباشد.

ماده شصتم: لوی څارنوال وڅارنوالان از تطبیق ورعایت یکسان قوانین توسط تمام اورگانهای مرکزی ومحلی قدرت دولتی واداره موسسات دولتی مختلط وخصو صی سازمان های اجتماعی، مسوولین امور واتباع نظارت میکنند.

ماده شصت و یکم:

لوی څارنوال از فعالیتهای خود نزد شورای انقلابی و در خلال مدت بین دوره های اجلاسیه آن نزد هیات رئیسه شورای انقلابی مسوول است.

لوی څارنوال بطور منظم از فعالیتهای خود وقانونیت در کشور به شورای انقلابی و هیات رئیسه گزارش میدهد.

ماده شصت و دوم:

تا زمان تعیین لوی څارنوال صلاحیت و وظایف او به وزیرعدلیه تعلق دارد.

تشکیلات صلاحیت و طرز فعالیت اورگان های څارنوالی توسط قانون تنظیم میگردد.

فصل نهم

نشان ، بیرق ، پا یتخت

ماده شصت وسوم:

نشان دولتی جمهوری دموکراتیک افغا نستان عبارت است از تصویر محراب ومنبر بروی متن سبز، کتاب مفتوح، اشعه طلوع خورشید در بین گراری که توسط خوشه های گندم مزین با فیته های سیاه سرخ وسبز احاطه شده وستاره سرخ پنج گوشه که در قسمت فوقانی در بین دو انجام خوشه های گندم قرار دارد.

ماده شصت و چهارم:

بیرق دولتی جمهوری دموکراتیک افغانستان دارای سه رنگی میباشد که به شکل نوارهای سیاه سرخ وسبز از بالا به پائین افقاً به اندازه های مساوی واقع شده است.

در ربع قسمت بالای بیرق از چوبه آن، نشان دولتی جمهوری دموکراتیک افغا نستان قرار دارد.

نسبت عرض بیرق به طول آن یك بر دو است .

ماده شصت و پنجم:

پایتخت جمهوری دموکراتیک افغا نستان شهر کابل است.

http://rahparcham1.org

فصل دهم

احکام نهایی

ماده شصت و ششم:

تعدیل این اصول اساسی به اساس پیشنهاد هیات رئیسه وتصو یب دوثلث اعضای شورای انقلابی صورت گرفته میتواند.

ماده شصت وهفتم:

تمام اورگان های مرکزی ومحلی دولت تازمان تشکیل اورگان های جدید دولتی که در این اصول اساس پیشبینی شده است طبق احکام این اصول اساسی وقوانین مربوطه اجراآت می کنند.

ماده شصت وهشتم:

این اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغا نستان مطابق اعلامیه تاریخی شورای انقلا بی جمهوری دموکراتیک افغا نستان با نشر آن از اول ثور سال ۱۳۵۹نافذ میگردد و تازمان تصویب قانون اساسی جمهوری دموکراتیک افغا نستان اعتبار دارد.

فرامین، قوانین وسایر اسناد که قبل از انفاذ این اصول اساسی صادر گردیده در صورت عدم مغایرت با احکام این اصول اساسی مورداعتبار است.

از متن قانون اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان

ماده پنجم:

در جمهوری دموکراتیک افغانستان احترام رعا یت وحفظ دین مبین اسلام تأمین میشود وآزادی اجرای مراسم دینی ومذهبی برای تمام مسلمانان تضمین میگردد .

ماده بیست و دوم:

دولت ملکیت خصو صی را مطابق به قانون حفظ وحمایت میکند.

استفاده از ملکیت خصوصی علیه منافع جا معه ومردم مجاز نیست

دولت ملکیت شخصی اتباع را که از طریق مجاز بدست آمده تضمین میکند.

نشر: راه پرچم

http://rahparcham1.org